

E L M I C A L E T G A L À C T I C

Propostes didàctiques

*L'autobús Jordiet
i la bruixa Elisenda*

Elaborades per Joan Andrés

L'AUTOBÚS JORDIET I LA BRUIXA ELISENDA

D E S C R I P C I Ó

Autor: Joan Pla

Il·lustracions: Kino Garrido

Edicions Bromera / Alzira, 2003

Col·lecció: EL MICALET GALÀCTIC, núm. 86

Format: 13 × 20,5 cm, 104 pàgs.

Enquadernació en rústica. Impressió en blanc i negre.

Edat: a partir de 10 anys. Aquesta obra està especialment recomanada per a aquells xiquets i xiquetes que comencen a sentir les primeres inquietuds de reflexió i anàlisi del món que els envolta. A més el llibre juga amb la fantasia per estimular la imaginació i inculcar en els lectors i lectores valors de tolerància, respecte i solidaritat.

RESUM ARGUMENTAL

El dia 29 d'abril, Jordi, l'autobús de la línia 15, Pere, el seu conductor, i una trentena de xiquets i xiquetes del col·legi de l'Albereda, inicien un viatge sense retorn al País d'aniràs i no tornarà. A penes començat el viatge arriegen Elisenda, una velleta que tots els dies feia el mateix trajecte urbà. A partir d'aquest moment, els passatgers d'aquest singular autobús viuen una sèrie de meravelloses i estranyes aventures que coneixerem gràcies al diari de Rosa.

La primera parada és l'Albufera. Allí, el que hauria de ser un relaxat passeig amb barca es transforma en un malson produït per l'atac d'uns terribles dinosaures que, a la fi, no són més que uns inofensius escurçons d'aigua. Després, visiten Calp i pugem

al penyal d'Ifac. A la baixada, entren en una cova a l'interior de la qual troben un antic temple grec. Allí descobreixen, asseguda en una espècie de cadira, la mòmia d'un sacerdot. Tots estan mirant-la quan Elisenda es toca el barret i la mòmia cobra vida i els demana que porten un missatge per al poble d'Atenes, cosa que Pere, el conductor, es compromet a fer. La parada següent és Benidorm.

Pel camí, Rosa li comunica a Elisenda que ha descobert que és una bruixa i que, en realitat, és ella qui els fa veure les coses que els passen. Elisenda reconeix que és veritat però li demana que no ho diga a ningú. De sobte, es troben enmig d'un enorme embús. Un autobús de iaïos ha tingut un accident i aquests no poden arribar al seu hotel. Elisenda torna a fer ús dels seus poders i, ajuntant els seus esforços amb els de Rosa, que s'ha convertit en la seua ajudanta, fan que Jordiet vole com un ovni i salve el grup de jubilats. L'endemà iaïos i xiquets s'ho passen d'allò més bé nadant amb dos dofins que primerament havien confós amb taurons. El viatge continua i l'autobús enfila de nou la carretera que, després de parar al palmeral d'Elx, els portarà a Granada.

Allí visiten l'Alhambra, on Elisenda fa que entren en acció Ali Kan i Abd al-Aziz, dos prínceps descendents dels antics reis de Granada que els fan viure noves i perilloses aventures. Més endavant, en passar per Màlaga, arrepleguen un passatger nou: es tracta d'una gosseta Chihuahua que ha sigut abandonada pels seus amos i a qui posen el nom de Duna. Arriben a Torremolinos i, gràcies a l'ajuda de Duna i a la màgia d'Elisenda, atrapen uns lladres. Reprenen el viatge i, a penes han deixat enrere Algesires, ajuden tres immigrants que acaben de desembarcar d'una pastera.

Finalment, arriben a les platges de Tarifa i, cansats de tanta aventura, decideixen prendre un bon bany en les aigües de l'Atlàntic. Però, ara, Jordiet també vol banyar-se. Elisenda, que se n'adona, fa servir la seua màgia perquè acomplisca el desig, i el converteix en un autobús en miniatura. Jordiet entra

a l'aigua i, gràcies a la seua valentia, salva un dels xiquets de morir ofegat. Proclamat com un heroi, torna a la seua grandària habitual i carrega els xiquets i les xiquetes, disposat a continuar el viatge que ara els portarà a viure noves aventures per terres de Portugal.

TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

Si el nostre propòsit com a educadors és el de proporcionar al nostre alumnat una educació en valors, aquest llibre divertit, clar i entenedor, és una magnífica eina per a realitzar amb ells una lectura activa, reflexiva i didàctica que ens facilitarà aquesta tasca, ja que la seua trama gira al voltant de tres eixos fonamentals:

- l'amor pel patrimoni natural i cultural
- el respecte cap a les persones majors
- la solidaritat amb els immigrants

Així, en els primer i segon capítols, la visita dels protagonistes a l'Albufera i al penyal d'Ifac ens permet fer entendre als lectors i lectores la necessitat de tenir cura del nostre patrimoni natural i la conveniència de respectar-lo i conservar-lo. També, lligat al tema de l'amor per la naturalesa, en el capítol sis, la figura de Duna ens donarà peu a tractar el problema de l'abandó dels animals de companyia. Els capítols dos i sis ens aporten material per a parlar sobre les nostres arrels històriques i la necessitat de conservar i transmetre, en bon estat, el llegat cultural dels nostres avantpassats. El capítol tres dóna a conèixer entre el nostre alumnat els problemes relacionats amb la tercera edat i quina ha de ser la nostra actitud cap a les persones majors. Finalment, el darrer capítol, amb el problema de la immigració il·legal de fons, permet analitzar l'actitud presa pels viatgers de l'autobús Jordiet, valorar-la i, al mateix temps, comentar i donar solucions als problemes de racisme i d'incomprensió que en molts casos té la societat actual respecte als immigrants.

Però l'interés del llibre no acaba en els temes que acabem d'exposar. Els fets que conta, les situacions que proposa, l'ambient i l'espai en què es mouen els personatges de la història proposen temes de reflexió i debat tan interessants com:

- validesa del sistema escolar
- relacions entre joves i adults
- la seguretat ciutadana
- perills de la mar.

L'AUTOR

Joan Pla va nèixer l'any 1942, a Artana (la Plana Baixa), i es donà a conèixer com a escriptor l'any 1980 amb el conte *No fiqueu llores sobre el meu nom*, amb el qual guanyà el premi de Narrativa Curta Malva-rosa. El 1982 restà finalista del Premi Jaume Roig de València amb la novel·la *Mor una vida es trenca un amor*.

Autor d'una extensa obra narrativa, Joan Pla és un dels escriptors més llegits entre el públic infantil i juvenil, gràcies a obres tan conegudes com *La màquina infernal*, *Grafitis*, *L'estranya mort de Berta* o *Només la mar ens parlarà d'amor*, Premi de narrativa juvenil Bancaixa 1998, totes publicades en la nostra editorial. Amb *L'autobús Jordiet i la bruixa Elisenda*, Joan Pla ens proporciona la segona entrega de les aventures iniciades en *L'autobús d'aniràs i no tornaràs* per l'autobús Jordiet i els seus singulars passatgers.

L'IL·LUSTRADOR

Kino Garrido va nèixer a Dénia, a la Marina Alta, i ha treballat com a delineant perspectivista i maquetista d'arquitectura durant molts anys. La seua trajectòria professional ha estat vinculada al dibuix des de sempre, i ja fa més de deu anys que

es va introduir en el món de la il·lustració. Ha col·laborat amb diverses editorials valencianes i catalanes i els seus dibuixos il·lustren, sobretot, llibres de text i revistes infantils, i també ha fet incursions esporàdiques en la il·lustració de contes, de cartells i de portades.

SUGGERIMENTS DIDÀCTICS I METODOLÒGICS

Unes propostes didàctiques han de ser un instrument flexible i suggeridor, una eina de motivació al servei tant del professorat com de l'alumnat i no un grup d'exercicis tancat que s'hagen d'aplicar tal com ens arriben a les mans. Cal que, en la mesura que siguem capaços d'aconseguir-ho, les convertim en un seguit d'activitats plaents per a l'alumnat. En conseqüència, no han de tenir com a únic objectiu transmetre coneixements més o menys *acadèmics* als alumnes, sinó que també han de promoure l'enriquiment intel·lectual i estètic dels xics i xiques de les nostres escoles.

Per eixe motiu, les propostes didàctiques d'aquesta col·lecció es presenten separades del llibre de lectura, per deixar al criteri de la mestra o del mestre les possibilitats d'usar-les una vegada llegida la història. Encara que les activitats han estat elaborades pensant en el currículum escolar del tercer cicle d'Educació Primària, fóra convenient triar, entre els exercicis i jocs plantejats, els més adequats per al nivell, així com els més convenients a les necessitats, els gustos i els interessos dels alumnes de la classe. Per les mateixes raons, aquestes propostes de treball són ampliables o modificables en qualsevol aspecte.

La majoria dels educadors som conscients que, encara que la lectura és una activitat recreativa, completa i instructiva, la realitat és que l'índex de lectors infantils és encara molt baix. Per tant, forma part de la nostra tasca aconseguir que els nostres alumnes esdevinguen lectors. Però també hem de ser conscients

que això només ho aconseguirem si els introduïm en l'hàbit lector d'una manera lúdica.

El primer suggeriment que us recomanem és que feu una bona presentació del llibre. A manera d'exemple us proposem el procediment següent:

El dia anterior al que tenim previst començar a llegir el llibre preparem una caixa, amb tants exemplars de *L'autobús Jordiet i la bruixa Elisenda* com alumnes tenim en la classe, i l'emboliquem en un paper de regal ben bonic, li fem un llaç ben gran amb una cinta de colors i li la portem al conserge de l'escola o a un professor o professora amb qui tinguem confiança. Abans d'anar-nos-en a casa, deixem damunt de la taula del mestre, en un lloc ben visible, un exemplar del llibre *L'autobús Jordiet i la bruixa Elisenda*. Al mateix temps, prepararem un sobre amb un missatge dins. El missatge pot dir, per exemple: «Voleu venir amb mi al País d'aniràs i no tornaràs?», i el fem al mig del llibre.

Al dia següent, ens fem una mica els despistats a l'hora d'obrir l'aula i, quan tots els xiquets i xiquetes estan a la porta, l'obrim deixant que els alumnes entren primer perquè es troben amb el llibre. Tot el món manifesta una gran sorpresa i el mestre el que més. Aquest demana a la classe que s'assega i, amb la major solemnitat possible, obri el llibre i fa caure el sobre. Es posa a llegir el missatge. En aqueix moment s'obri la porta de la classe i entra el conserge (o el mestre o mestra amb qui hem quedat) carregat amb la caixa i diu:

—Acaben de dur açò per a vosaltres. L'ha descarregat un conductor d'autobús una mica raret. Jo li he preguntat si volia alguna cosa més però ell, sense contestar-me, ha pegat mitja volta i ha desaparegut ràpidament.

En desenrotllar-la trobarem dins els llibres. Mostrant una gran sorpresa, els repartirem entre l'alumnat. Els mirarem, els mirarem, ens fixarem en la portada, la contraportada, les il·lustracions..., i seguidament en proposarem la lectura.

El segon suggeriment consisteix a fer una lectura col·lectiva del llibre, tot tenint en compte que, en aquest cas, la lectura

lineal no és l'única possible. Podeu anar llegint-ne els diferents capítols segons les necessitats o el tipus de treball que en cada moment estiguen fent.

Una forma pràctica de fer una lectura col·lectiva, especialment si el grup d'alumnes amb què ens relacionem no té molt arrelat l'hàbit de la lectura, consisteix a «compartir moments de lectura». Aquesta és una activitat molt interessant que té dues parts. En la primera, reunim tota la classe al voltant d'un espai determinat que pot ser la biblioteca de l'aula, la biblioteca del centre o qualsevol racó del pati de l'escola on estiguem a gust, i fer la lectura col·lectiva del llibre escollit, en què iniciada pel mestre o mestra i en la qual participen com un alumne més. Aquesta primera part ens permetrà tenir una idea clara del nivell lector individual i de grup de la nostra classe. Si arriba un moment en què un lector està entrebancat, el seu ritme de lectura o el del grup no és l'adequat, i que, per tant, comprendre i gaudir del text es fa difícil, el mestre o la mestra intervenen per reconduir la lectura pels camins desitjats. La segona part de l'activitat consisteix a intercanviar opinions i sentiments sobre l'obra que estem llegint.

Aquests tipus d'actuacions són especialment interessants per a l'alumnat amb una velocitat i una comprensió lectora escassa, el qual troba més al·licient a allò que abans li resultava pesat o avorrit, ja que, llegint l'obra paral·lelament amb la classe i el mestre o la mestra, pot descobrir continguts o detalls de lectura que se li havien quedat ocults a causa del seu rendiment lector baix i, alhora, reforçarà els aspectes que ja havia assolit anteriorment.

SOLUCIONS A ALGUNES DE LES ACTIVITATS:

Activitat complementària núm. 7

S								R			
A		P	E	Q	U	I	N	E	S		
N							G	R			
T						O		B		T	
B					D			E		E	
E				L				L		R	
R			L					L		R	
N		U								I	
A	B									E	
T		D	A	L	M	A	T	A		R	

Activitat complementària núm. 10

T	U		F	I	L	L
D'	A	L	.	L	À	
L	L	U	I	T	A	
C	O	M		U	N	
V	A	L	E	N	T	

Activitat complementària núm. 14:

1. Albufera, 2. Elx, 3. Nerja, 4. Ifac, 5. Granada. 6. Toledo, 7. Tarifa, 8. Màlaga.

PROPOSTES DE TREBALL*

(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

---

* L'editor autoritza la reproducció d'aquestes *Propostes de treball* amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen aquestes propostes.

A) FITXA DE LECTURA

TÍTOL DE L'OBRA: .....

AUTOR: .....

IL·LUSTRADOR: .....

EDITORIAL: .....

COL·LECCIÓ: ..... NÚM: .....

1. Escriu de forma breu quin és l'argument de *L'autobús Jordiet i la bruixa Elisenda*.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. El llibre està dividit en set capítols. Cada capítol està encapçalat per una frase que en serveix de títol. Pensa i escriu un nou títol per als primers tres capítols.

Capítol	Títol del llibre	Títol que posaries
1	Els dimonis de l'Albufera	
2	La mòmia del penyal d'Ifac	
3	Aterrem com un ovni	

3. Quin és el capítol del llibre que més t'ha agradat? Per què?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

I el que menys? Per què?

.....

.....

.....

4. Fixa't en aquests personatges del llibre i classifica'ls segons siguin principals o secundaris:

Personatge	Principal	Secundari
Pere		
La mòmia		
Rosa		
Bernat		
Òscar		
Jordiet		
Ahmet		
Duna		
Elisenda		
Àngel		

B) ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. Qui conta la història del viatge de l'autobús Jordiet?

Com la descriu l'autor a l'inici del llibre?

.....

.....

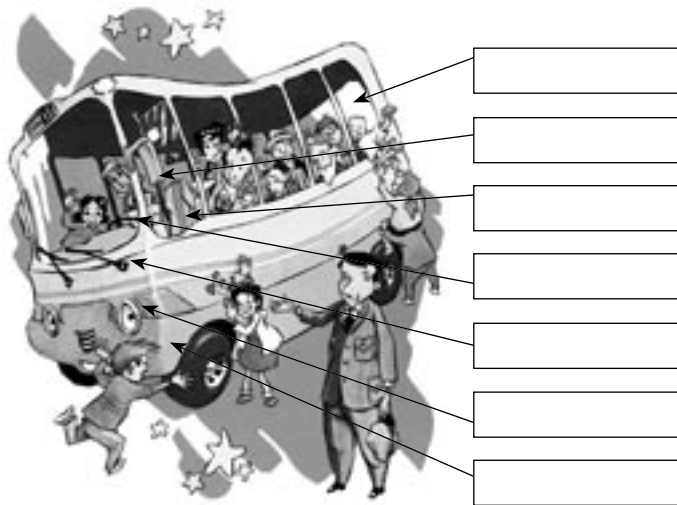
.....

2. La història va començar un dia concret. Recordes quin dia era?

.....

3. A continuació trobaràs unes paraules que són parts d'un autobús. Escriu-les sobre Jordiet.

Para-xocs, Retrovisor, Eixugavidre, Volant,
Seient, Finestreta, Farsa

4. En el llibre trobaràs elements fantàstics i elements reals. Fixa't en l'exemple i completa:

ELEMENTS FANTÀSTICS	ELEMENTS REALS
Un autobús que parla.	Un viatge a l'Albufera.
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

5. La bruixa Elisenda «fa veure coses» als xiquets i xiquetes. Si tu tingueres poders com ella, quines coses faries veure als teus companys i companyes?

.....

.....

.....

.....

.....

6. Normalment, quan els xiquets i xiquetes van d'excursió amb autobús, se solen cantar cançons. ESCRIU la lletra d'una cançó que canteu els de la teua classe quan aneu d'excursió.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Duna és una gosseta de raça Chihuahua. En aquesta sopa de lletres hem amagat sis races més de gossets. Series capaç de trobar-les?

S	P	G	E	S	A	C	H	R	O	L	M
A	Z	P	E	Q	U	I	N	E	S	V	VH
N	X	A	Q	F	J	U	G	R	B	F	R
T	Z	D	T	H	M	O	L	B	O	T	W
B	I	U	R	Q	D	M	N	E	H	E	E
E	R	T	K	L	N	C	I	L	A	R	O
R	A	C	L	G	Y	J	N	L	V	R	K
N	E	U	Z	C	B	M	L	J	G	I	N
A	B	W	R	Y	I	P	L	J	G	E	G
T	V	D	A	L	M	A	T	A	W	R	E
A	D	G	J	L	O	U	Y	R	E	B	S

8. La mòmia de la cova del penyal d'Ifac els demana que porten un missatge per als ciutadans d'Atenes, però Pere no sap on és aquesta ciutat. Podries dir-li tu en quin país es troba?

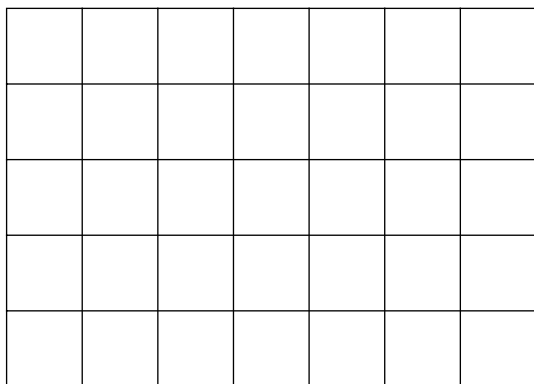
.....

.....

.....

.....

9. Col·loca les peces del trencaclosques en el lloc adequat i podràs saber què li diu Ali Kan a Ahmet.

U I T A ■

N ■
N T ■

L E

T
D'
L L

M ■ U

C O
V A

I L L
■

U ■ F
A L

. L À

10. Fixat com l'autor descriu Òscar: «Té la cara redoneta, té els ulls i els cabells castanys i les orelles una mica aixides». Com descriuries tu:

El teu germà o germana: .....

.....

El teu cantant preferit:.....

.....

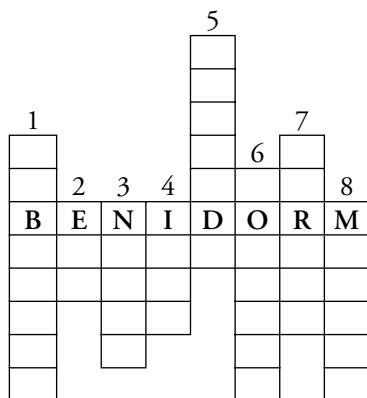
13. Al capítol quart els nostres protagonistes confonen els taurons amb els dofins. Investiga pel teu compte i escriu quines diferències hi ha entre un dofí i un tauró.

.....

.....

.....

14. Hem utilitzat la ciutat de Benidorm com a perxa per a sostenir alguns dels llocs i ciutats que apareixen en el llibre. Saps de quins es tracta? Resol l'encreuat i eixiràs de dubtes.

1. Llac on els ataquen els dinosaures.
2. Ciutat de les palmeres.
3. Hi trobareu unes coves molt famoses.
4. Penyal on podreu pujar si aneu a Calp.
5. Ciutat on estan a punt de morir atacats per Ali Kan.
6. Fins allí hagué d'anar Ibn Ishaq per aconseguir el fil d'or.
7. En les seues platges pren Jordiet el bany.
8. En passar aquesta capital troben Duna.

15. Finalment, Rosa, Pere, Jordiet, Elisenda i la resta dels xiquets i xiquetes marxen cap a Portugal. Pere, que no ha estat mai allí, voldria saber coses sobre aquest país. El podries ajudar? Busca informació, completa la fitxa i després li la passes a Pere.

PORTUGAL

Situació	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
Extensió	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
Moneda	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
Idioma	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
Capital	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
Ciutats principals	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
Llocs interessants per a visitar	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>